

Nr 95

av herrar **Regnéll** och **Lothigius**, om befrielse från arvs- och gåvoskatt för vissa stiftelser och sammanslutningar.

(Lika lydande med motion nr 73 i Första kammaren)

Frågan om vissa stiftelsers skattemässiga behandling i vad avser arvsskatt och gåvoskatt har under lång tid varit föremål för överväganden. Vid tillkomsten av 1941 års förordning var sålunda endast kronan befriad från arvsskatt. De nuvarande reglerna för skattefrihet för gåva har däremot varit så gott som oförändrade sedan en allmän gåvoskatt infördes år 1914. Kretsen av juridiska personer som åtnjuter skattefrihet från arvsskatt har emellertid successivt ökat. Skattefriheten vid gåvor går dock längre än den som gäller med avseende å förvärv genom testamente. Enligt 1938 års arvsskattekommité grundar sig detta på uppfattningen att skälet, att en beskattning kunde minska benägenheten att genom gåvor tillgodose allmännyttiga ändamål, inte med tillnärmelsevis samma styrka gjorde sig gällande i fråga om testamentsdonationer.

I motioner till 1963—1968 års riksdagar har yrkats att stiftelser och sammanslutningar som är befriade från gåvoskatt jämväl skulle åtnjuta befrielse från arvsskatt. Bevillningsutskottets majoritet har varje år, med undantag av år 1967 då frågan föll på grund av kamrarnas skiljaktiga beslut, funnit de i motionerna anförda synpunkterna värda beaktande. Utskottet har dock avslagit yrkandena med hänsyn till den utredning rörande skatt på kapital som riksdagen sedan år 1958 framställt önskemål om och som slutligen tillsattes år 1967. Då denna utredning — som antagit namnet kapitalskatteberedningen — givits ytterst komplicerade och omfattande uppgifter kommer det med stor sannolikhet att dröja avsevärd tid innan den kan presentera ett förslag.

Som redogjorts för ovan går skattefriheten längre vid gåvor än vid testamentariska förordnanden. Således krävs för skattebefrielse enligt 38 § förordningen om arvsskatt och gåvoskatt att stiftelsen eller sammanslutningen skall ha till huvudsakligt syfte att främja religiösa, välgörande, sociala, politiska, konstnärliga, idrottsliga eller andra därmed jämförliga kulturella eller eljest allmännyttiga ändamål. För att däremot stiftelse eller sammanslutning skall åtnjuta befrielse jämväl från arvsskatt krävs en högre grad av allmännytta enligt 3 §.

Som det rikhaltiga urvalet av rättsfall rörande tillämpningen av 3, 28

och 38 §§ visar, föreligger det betydande gränsdragningsproblem. Sålunda finner man att »Stiftelse för bildande och upprätthållande av ett vilo- och rekreationshem för äldre damer av medelklassen» och »Föreningen för bistånd åt lytta och vanföra i Stockholm» arvsbeskattats enligt klass III. Någon befrielse från arvsskatt har icke kunnat meddelas av högsta domstolen trots de angivna ändamålets höga allmännyttiga. Frihet från gåvoskatt skulle däremot förelegat. Det kan enligt vår mening icke stå i överensstämmelse med god rättsuppfattning att gåva och testamentariskt förordnande till en och samma stiftelse får en skiljaktig behandling i skattehänseende.

Enligt det ursprungliga motivet till denna diskrepans skulle det finnas en skillnad i fråga om skattens inverkan på gåvo- och testamentsbenägenheten. Sålunda skulle viljan att genom förordnande i testamente understödja allmännyttiga ändamål icke befaras minska om en del av det testamentariska förordnandet togs i anspråk för erläggande av skatt till staten. Denna uppfattning står dock icke i överensstämmelse med de möjligheter till skattebefrielse respektive skattelindring som erbjuds enligt 3 och 28 §§. Sålunda föreligger det dels skattefrihet för vissa allmännyttiga ändamål och dels en särskild skatteklass för testamentslott tillkommande stiftelse eller sammanslutning med »huvudsakligt syfte att främja religiösa, välgörande, sociala, politiska, konstnärliga, idrottsliga eller andra därmed jämförliga kulturella eller eljest allmännyttiga ändamål» som innebär en lindrigare arvsbeskattning för dessa. Det kan därför icke finnas någon anledning att tillmäta ovannämnda motiv någon mera avgörande betydelse. Vi kan därför inte finna annat än att gåva och testamentariskt förordnande till stiftelse med allmännyttigt ändamål skall behandlas lika i arvs- och gåvoskatte-hänseende.

Enligt 3 § medgives ingen skattebefrielse om ändamålet är att tillgodose medlemmar av viss eller vissa släkter. Någon motsvarande inskränkning görs icke för tillämpningen av 28 och 38 §§. Således har skattelindring medgivits för släktfond där företrädesrätt stadgats för dem som härstammade från testatorns farfar eller morfar, varvid skatten beräknades enligt klass III. Då fråga har varit om rena familjestiftelser har dock skatten beräknats enligt den högsta skatteklassen, nämligen skatteklass IV. Ifall ovillkorlig skattebefrielse skulle medges för de allmännyttiga stiftelser varom är fråga i 38 § skulle detta troligtvis leda till ett omfattande missbruk. Vi anser därför att man ej bör medge skattebefrielse för sådana stiftelser som tillgodoser medlemmar av viss eller vissa släkter. I de fall en släktfond fått en sådan omfattning att dess allmännyttiga ändamål *klart* skymmer ändamålets begränsning till viss eller vissa släkter torde skattebefrielse ändock kunna åtnjutas.

Vi föreslår därför med stöd av ovanstående att skattebefrielse från arvs-skatt och gåvoskatt skall medgivas för stiftelse eller sammanslutning som

har till huvudsakligt ändamål att främja religiösa, välgörande, sociala, politiska, konstnärliga, idrottsliga eller andra därmed jämförliga kulturella eller eljest allmännyttiga ändamål, dock icke där ändamålet är att tillgodose medlemmar av viss eller vissa släkter. Stadgandet i 3 § rörande barns eller ungdoms vård och fostran eller utbildning eller vård av behövande ålderstigna, sjuka eller lytta försvinner således enligt den föreslagna lydelsen av lagrummet. I begreppet »sociala — — — ändamål» ingår dock hela det borttagna stadgandet.

Åberopande det anförda hemställer vi,
att riksdagen måtte antaga följande

Förslag

till

förordning angående ändring i förordningen den 6 juni 1941 (nr 416) om arvsskatt och gåvoskatt.

Härigenom förordnas att 3, 28 och 38 §§ förordningen den 6 juni 1941 (nr 416) skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

3 §.

Från skattskyldighet enligt denna förordning äro befriade staten;
stiftelse eller — — — rikets försvar;
stiftelse eller sammanslutning som har till huvudsakligt ändamål att främja religiösa, välgörande, sociala, politiska, konstnärliga, idrottsliga eller andra därmed jämförliga kulturella eller eljest allmännyttiga ändamål, dock icke där ändamålet är att tillgodose medlemmar av viss eller vissa släkter;

akademi och — — — eller forskning.

Skattebefrielse enligt — — — eller sammanslutning.

28 §.

Arvs- eller — — — 6 000 kronor.

Tillfaller lott — — — ålder uppnås.

Efterlevande make — — — från skatt.

I fråga — — — tidigare tidpunkt.

Skattefri är — — — eljest 1 000 kronor.

Vid tillämpning — — — med skyldskap.

I övrigt — — — tio år.

Klass III. För testamentslott tillkommande

kyrka, landsting — — — som Konungen bestämmer;

stiftelse med — — — landets näringsliv;
 registrerad understödsförening — — — 65 % av återstoden.
 För skattelott — — — 2 % av återstoden.

38 §.

Från gåvoskatt — — — personer, befriade:
 kyrka, landsting — — — som Konungen bestämmer;
 stiftelse med — — — landets näringsliv;
 registrerad understödsförening — — — angivet ändamål;
 folketshusförening, bygdegårdsförening — — — allmän samlingslokal.
 Skattebefrielse enligt — — — del därav.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1969.

Stockholm den 21 januari 1969

C. G. Regnéll (m)

Carl-Wilh. Lothigius (m)

Nr 96

Av herr **Ringaby** och fröken **Wetterström**, om sänkning av den
 statliga inkomstkatten för ensamstående.

(Lika lydande med motion nr 76 i Första kammaren)

Stockholm den 21 januari 1969

Per-Eric Ringaby (m)

Karin Wetterström (m)